ÎNTOARCEREA LA CREDINȚĂ

Sărbătoarea Pascală este una dintre cele mai mari și mai îmbucurătoare sărbători creștine. Cuvântul ”Paşti” este de origine evreiască şi vine de la cuvântul ”Pesah” care se traduce - trecere. El a fost moştenit de evrei de la egipteni. Termenul de Paşti a trecut în vocabularul creştin pentru că evenimentele istorice care sunt comemorate în sărbătoarea noastră, adică patimile, moartea şi Învierea Domnului au coincis cu Paştile evreilor din anul 33. Însă obiceiul sau motivul Paştilor creştine este cu totul altul decât al Paştilor evreieşti. Dacă vom face legătura cu originea cuvântului german Ostern (Paşti), trebuie să precizăm că au existat şi mai există şi astăzi diferite interpretări. Prima se referă la sărbătoarea primăverii, numită Ostarum, cea de-a doua denumire provine de la numele zeiţei germanice a primăverii, Ostra. O altă interpretare ar fi aceea legată de cuvântul Ost (est) ca punct cardinal de unde răsare soarele.

Din punct de vedere religios, sărbătoarea semnifică învierea Domnului Iisus din morți. Deoarece întotdeauna pică primăvara, este o sărbătoare mult așteptată de toți creștinii, după lunga iarnă.

Ciclul Pascal include o perioadă de douăsprezece zile, Duminica Floriilor – Duminica Tomii, în care sunt concentrate cele douăsprezece luni ale anului. În primele şaşe zile, anul îmbătrâneşte, se degradează treptat („Săptămâna Patimilor”), pentru ca odată cu Învierea lui Iisus Hristos toate şi tot să intre sub cele mai bune auspicii, sub zodia recosmicizării timpului primordial („Săptămâna Luminată”).

Ziua de Paște este tot timpul duminica. Luni și marți este ziua a doua și a treia de Paște. Săptămâna de după Paște o numim „Săptămâna Paștelui” sau „Săptămâna luminată”. De ce spunem luminată? Înviind din morți, Iisus Hristos a luminat lumea.

În satele românești creștinii se pregăteau cu mult sârg atât din punct de vedere spiritual (prin post), cât și din punct de vedere lumesc. În ultima vreme, acest obicei păstrat cu sfințenie de bătrânii din comunitățile ortodoxe, a fost îmbrățișat și de tineri.

În Săptămâna Patimilor se definitivau pregătirile. Pentru Sfintele Paști, totul trebuia să fie în bună rânduială, locuințele să fie îngrijite și curate. Se termina curățenia, se împristeau (se încondeiau)ouăle, se făcea pasca, se tăiau mieii. În mod tradițional, până înainte de Joia Mare, bărbații se ocupau cu munca câmpului. În satele de pe Valea Buzăului, de Joi Mari se punea fasolea. Odată cu Joia Mare, începeau și lucrările de pe lângă casa. Se tăiau mieii sau după caz purceii, se mătura curtea și strada din fața casei și se pregăteau hainele de sărbătoare.

Pe lângă bucatele coapte la cuptor (pască, cozonaci), majoritatea țăranilor pregăteau pentru masa de Paște ciorba de jighir(o ciorbă tradițională preparată din

organe și intestine de miel), friptura si drobul de miel. In unele localități, acestui preparat i se zicea și" Mielul Paștilor".

Pasca este cea care a dat numele sărbătorii**.** Este preparatul copt din făină de grâu, din aluat dospit, cu ou și lapte de vacă, umplut cu brânză din belșug. Are forma circulară cu impletituri pe margine sau chiar pe mijloc. Împletiturile din mijloc au forma crucii, pe care a fost răstignit Iisus.Pasca se duce de sâmbătă în biserică, pentru a fi sfințită in dimineata Sărbătorii Pascale. Pasca se coace în joia mare sau sâmbătă, dinainte de Paște.

Tot în Joia Mare se vopsesc ouăle. Se zicea că ouăle încondeiate în această zi nu se vor strica tot anul. Oul apare ca simbol care ilustrează renaşterea periodică a naturii, revigorarea. El este socotit a fi posesorul unor virtuţi speciale, iradiind în juru-i viaţă, vigoare şi sănătate, stimulând rodnicia şi prosperitatea. Oul, ca simbol, se explică prin el însuşi – este sursa primordială a vieţii pe pământ, a pământului însuşi şi chiar a întregului univers.

Virtuţilor enumerate, cu care era investit oul, li se adaugă încă una: aspectul oului, indicând imaginea limitării spaţiale de tipul cercului magic. Proprietăţile sale magico-rituale s-au amplificat în momentul asocierii culorii, care iniţial a fost roşie. Culoarea roşie reprezintă focul, puterea lui purificatoare, dar şi sângele, adică viaţa. „Frumos şi sănătos ca un ou roşu" este sintagma ce domină încă spiritualitatea satului românesc. Faptul că ouăle roşii sau cele încondeiate sunt investite cu atribute miraculoase nu este câtuşi de puţin întâmplător. După cum bine se ştie, obiceiul este legat de începutul anului nou agrar, perioadă în care vrăjile, urările, practicile şi ritualurile de tot felul, înfăptuite cu anumit scop, au cele mai mari şanse de a se îndeplini.

Ouăle simbolizează mormântul lui Iisus Hristos, care s-a deschis la învierea Sa din morţi. De aceea, când sparg ouăle prin ciocnire, dar şi când se salută, creştinii îşi spun: „Hristos a înviatat!, Adevărat a înviat!". Culoarea roşie a ouălelor simbolizează sângele lui Iisus care s-a scurs pe cruce pentru mântuirea lumii. Există credinţa că cei care ciocnesc se întâlnesc pe lumea cealaltă. Ouăle, simbolizează şi reîntinerirea, primăvara. Ouăle colorate, în special roșii, erau oferite cu ocazia Echinocțiului de primăvară încă de pe vremea romanilor.

Pentru români,vopsirea / încondeierea ouălor de Paște are o importanță deosebită. Nu există gospodărie unde să nu fie ouă de Paște.În satele din zona de deal a județului Buzău, încă mai există bătrâne care mențin vie tradiția încondeiatului ouălor.Motivele decorative folosite la încondeierea ouălor sunt multiple. Găsim o varietate mare de brâuri care se desenează împrejurul oului. Motive adesea întâlnite: crucea, furca, bradul, frunza stejarului, motive florale sau zoomorfe.

În anii de demult , înroșirea se făcea cu scoarță de arin roșu, cu foi de ceapă, cu foi de varză roșie.Pentru fierberea plantelor și înroșirea ouălor se foloseau doar vase noi, iar în oală se mai punea puțină piatră acră sau zeamă de varză.

Cantitatea de plante folosită era stabilită pe parcurs, pentru a nu face ouăle prea întunecate.

La finalul vopsitului sau încondeiatului, ouăle se șterg cu grijă.În unele gospodării, se ung cu untură de purcel, să strălucească. Chiar și „ștergarul” (prosopul) cu care se șterg ouăle în urma înroșirii trebuie să fie curat. Ștergarul este sfințit și ținut peste an, iar în unele gospodării țărănești este afumat deoarece se crede că are puteri curative.

Ouăle de Paște pot avea și alte culori, precum galben, albastru, verde sau negru. Culoarea neagră semnifică chinul și durerea pe care a suferit-o Iisus Hristos pe cruce.

Bibliografie: ”Tradiții și obiceiuri românești”- Editura Martie , 2015